

ТЕХНИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ГАБРОВО
ФАКУЛТЕТ „ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И ЕЛЕКТРОНИКА”

Приета с решение на ФС
Протокол № 6/25.06.2019 г.

Утвърдил
Декан:
/проф. д-р инж. З.Ненова/

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

По дисциплината: **ВЪВЕДЕНИЕ В ПРОГРАМИРАНЕТО**
включена в учебния план за специалност:

СОФТУЕРНО И КОМПЮТЪРНО ИНЖЕНЕРСТВО

Образователно-квалификационна степен: **БАКАЛАВЪР**

Област на висше образование: **ТЕХНИЧЕСКИ НАУКИ**

Професионално направление:

КОМУНИКАЦИОННА И КОМПЮТЪРНА ТЕХНИКА /шифър 5.3/

Професионална квалификация:

„КОМПЮТЪРЕН ИНЖЕНЕР”

Форма на обучение: **РЕДОВНА И ЗАДОЧНА**

Катедра: **„КОМПЮТЪРНИ СИСТЕМИ И ТЕХНОЛОГИИ”**

ГАБРОВО
2019 г.

I. ИЗВАДКА ОТ УЧЕБНИЯ ПЛАН

Учебна дисциплина	Семестър	Хорариум Л+СУ+ЛУ	Курсова работа (проект)	Форма на контрол
Програмиране и използване на компютри РО	I	30+0+30 15+0+15	КР КР	И И
Програмиране и използване на компютри ЗО	I			

РО – редовна форма на обучение

ЗО – задочна форма на обучение

II. АНОТАЦИЯ

Целта на учебната дисциплина е усвояване на основни понятия и начални фундаментални знания в областта на софтуерните технологии, придобиване на навици и умения за създаване на програмен код, изучаването на основни алгоритми и структури данни, принципите на структурния подход в програмирането и реализацията им със средствата на конкретен алгоритмичен език от високо ниво (C).

Съдържание на курса: Дисциплината **Въведение в програмирането** дава базови знания на студентите относно основите на информатиката и компютърната техника – представяне на информацията в компютърните системи, алгоритмизация и базови структури на алгоритмите, разработка на програмно осигуряване (софтуер). В дисциплината е заложено изучаването на програмен език C - типове данни, основни езикови конструкции, програмни модули.

Методи на оценяване: Оценката се формира въз основа на проведения изпит, като се включват и оценките от курсовата работа и от проведения през семестъра текущ контрол. Общата оценка се формира съгласно Методиката за оценяване в кат. КСТ.

Връзки с други дисциплини: Дисциплината има входни връзки с дисциплина Висша математика I е базова по отношение на обучението по програмиране и служи за основа на всички софтуерни дисциплини, включени в учебния план на специалност СКИ.

№	Теми на лекциите и упражненията	Часа	
		РО	ЗО
1	2	3	4
	МОДУЛ 1: Основи на информатиката и компютърната техника – 15 ч. (7+0+8) Лекции – 7(3) часа, Лабораторни упражнения – 8(4) часа	15	7
	А. Лекции	7	3
1.1.	Представяне на информацията в компютърните системи, кодове. Бройни системи.	2	1
1.2.	Програмно осигуряване на компютърните системи. Езици за програмиране, класификация.	2	1
1.3.	Основни етапи от разработка на програмно осигуряване. Алгоритмизация. Алгоритми, свойства и базови структури на алгоритмите. Етапи от развитие на програмите	3	1
	В. Лабораторни упражнения	8	4
1.1.	Представяне на информацията в компютърните системи, кодиране.	2	1
1.2.	Алгоритми. Базови структури на алгоритмите	2	1
1.3.	Документиране на алгоритми.	2	1
1.4.	Създаване на програмен проект чрез среда за програмиране MS Visual Studio.	2	1
	МОДУЛ 2: Основи на език за програмиране С- 45 ч. (23+0+22) Лекции – 23(12) часа, Лабораторни упражнения – 22(11) часа	45	23
	А. Лекции	23	12
2.1.	Основи на програмен език С. Азбука и основни елементи. Структура на програма.	2	1
2.2.	Типове данни, класификация. Аритметични типове данни в език С. Константи и променливи.	2	1
2.3.	Математически, логически и побитови оператори в език С. Изрази, оператори за присвояване. Стандартни математически функции.	3	1
2.4.	Управляващи конструкции в език С. Програмна реализация на разклонени алгоритми.	2	1
2.5.	Управляващи конструкции за реализация на програмни цикли.	2	1
2.6.	Структурирани типове данни в език С. Масиви и символни низове.	2	1
2.7.	Указатели. Адресна аритметика.	2	1
2.8.	Програмни модули. Функции – дефиниране и извикване, предаване на параметри. Област на действие на променливите. Предаване на параметри чрез указатели. Рекурсивни функции.	4	2
2.9.	Сложни типове данни. Структури, обединения, разредни полета, изброими типове в програмен език С.	2	1
2.10.	Динамично разпределение на паметта.	2	1
	В. Лабораторни упражнения	22	11
2.1.	Структура на програма на език С. Аритметични типове данни. Въвеждане и извеждане на данни.	2	1
2.2.	Аритметични оператори в език С. Изрази, оператори за присвояване. Стандартни математически функции. Реализация на линейни алгоритми.	2	1
2.3.	Логически оператори и управляващи конструкции в език С. Реализация на разклонени алгоритми.	2	1
2.4.	Итерационни конструкции в език С. Реализация на циклични алгоритми.	2	1
2.5.	Структурирани типове данни. Масиви.	2	1

2.6.	Символни низове. Функции за работа със символни низове.	2	1
2.7.	Указатели. Оператори за работа с указатели. Адресна аритметика.	2	1
2.8.	Програмни модули. Дефиниране и извикване на функции в език С.	2	1
2.9.	Предаване на параметри чрез указатели. Рекурсивни функции.	2	1
2.10.	Сложни типове данни. Структури, обединения, разредни полета, изброими типове.	2	1
2.11.	Динамично разпределение на паметта.	2	1
	Г. Курсова работа		
	<p><i>Курсовата работа</i> е насочена към проблеми, свързани с подобряване на уменията за формализация на технически задачи, алгоритмизация и разработка на програмно осигуряване. В практическата част програмната реализация е на език С.</p> <p>Курсовата работа се разработва самостоятелно от студента по време на семестъра. Оформянето като записка се реализира по правилата на текстообработката с подходяща програмна система и се документира със съответните стандартни средства. Курсовата работа се предава и защитава от студента преди семестриалния изпит. Оценката за курсовата работа е по шестобалната система, формирана на база представената разработка и нейната защита и участва във формирането на оценката от семестриалния изпит.</p>		
	Общо	60	30

IV. ФОРМИ НА КОНТРОЛ НА ЗНАНИЯТА

2. Семестриален изпит

1. През семестъра: оценката на знанията през семестъра се извършва чрез две писмени контролни работи.

2. Защита на курсова работа:

Оценката за курсовата работа е по шестобалната система се формира на базата на представената разработка и нейната защита.

3. Изпит: Писменият изпит се провежда по следния начин: студентите решават тест, включващ въпроси и задачи от отворен и затворен тип. Въз основа на резултатите се поставя оценка.

Крайната оценка по дисциплината се формира според „Методиката за оценяване в катедра КСТ”.

ЛИТЕРАТУРА

А. Основна

1. Захаријева-Стоянова Е., Програмиране и използване на компютри – Програмиране на С/С++, пето преработено и допълнено издание, Университетско издателство „В. Априлов”, Габрово, 2017.
2. Йорданов, С., Програмиране и използване на компютри – електронно издание <http://dmoodle.tugab.bg/course/view.php?id=33> , Габрово, 2014.
3. Йорданов, С., Програмиране и използване на компютри - ръководство за лабораторни упражнения, Университетско издателство „В. Априлов”, Габрово, 2009 - електронно издание.
4. Василев А., С в примери и задачи, Асеновци, 2016.
5. Тодорова М., Програмиране на С++, първа и втора част, Сиела, София, 2010 г.
6. Василев А., С в примери и задачи, Асеновци, 2016.
7. Иванова, Р., В. Василева В., Ръководство за упражнения по програмиране и използване на компютри, „Габровопринт”ЕООД, Габрово, 2008.
8. Бьорн Строустроп, Програмният език С++, специално издание, том 1 и 2. ИК "Инфодар", София, 2001.
9. Богданов Д. В. , И. Мустакеров, Език за програмиране С, Техника, София, 1989.
10. Симов Г. С. - Програмиране на С++, СИМ, София, 1993.

Б. Допълнителна

1. Стенли Липман, Езикът С++ в примери. “Колхида Трейд” КООП, София (1993)
2. Хърбърт Шилдт, С++ -практически самоучител. ИК "СофтПрес"(2001). ISBN: 9546851698
3. Ал Стивънс, Клейтън Уолнъм, С++ библия. АлексСофт (2000). ISBN: 9546560928
4. Брайън Овърленд, С++ на разбираем език. ИК "Алекс софт" (1999). ISBN:954-656-060-X
5. Грег Пери, С++ програмиране в 101 примера. Paraflow & Prentice Hall Int., София (1994). ISBN: 954-564-009-X

Съставили: .....
/доц, д-р инж. Е. Захаријева/

Програмата е приета от КС на катедра КСТ с Протокол № 10/ 11.06.2019 г.

Ръководител катедра: .....
/доц. д-р инж. В. Кукенска/

ТЕХНИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ГАБРОВО
ФАКУЛТЕТ „ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И ЕЛЕКТРОНИКА”

Приета с решение на ФС
Протокол № 6/25.06.2019 г.

Утвърдил
Декан:
/проф. д-р инж. З. Ненова/

ХАРАКТЕРИСТИКА
НА ДИСЦИПЛИНАТА „ВЪВЕДЕНИЕ В ПРОГРАМИРАНЕТО”
ЗА СПЕЦИАЛНОСТ „СОФТУЕРНО И КОМПЮТЪРНО ИНЖЕНЕРСТВО”, редовно
обучение

Обучаваща катедра: „Компютърни системи и технологии”

Образователно-квалиф. степен: Бакалавър	Вид на дисциплината: Задължителна	№ по учебен план 3	Година: 1
Семестър: I	Брой кредити: 6	Водещ преподавател: доц.д-р инж. Елена Иванова Захариева	
Цел на курса: Усвояване на основни понятия и начални фундаментални знания в областта на софтуерните технологии, придобиване на навици и умения за създаване на програмен код, изучаването на основни алгоритми и структури данни, принципите на структурния подход в програмирането и реализацията им със средствата на конкретен алгоритмичен език от високо ниво (C).			
Необходими условия Лекционна зала, компютър, достъп до интернет, шрайбпроектор, проектор, фолиа, филми, компютърна лаборатория, развойни програмни среди.			
Съдържание на курса: Модул I. Основи на информатиката и компютърната техника. Модул II. Основи на език за програмиране C.			
Препоръчителна литература: 1. Захариева-Стоянова Е., Програмиране и използване на компютри – Програмиране на C/C++, пето преработено и допълнено издание, Университетско издателство „В. Априлов”, Габрово, 2017. 2. Йорданов, С., Програмиране и използване на компютри – електронно издание http://dmoodle.tugab.bg/course/view.php?id=33 , Габрово, 2014. 3. Тодорова М., Програмиране на C++, първа и втора част, Сиела, София, 2010 г. 4. Василев А., C в примери и задачи, Асеновци, 2016.			
Методи на преподаване: Лекции, лабораторни упражнения, курсова работа			
Методи на оценяване: Оценка на индивидуалните задачи, оценка на курсова работа, писмен семестриален изпит			
Кредити по видове дейност: Аудиторна заетост: (30 часа л+30 часа лу, общо 60 часа): 2,4 кредита Извънаудиторна заетост: (90 часа): 3,6 кредита Д.3. Задания за извънаудиторно решаване на задачи 0,7 к.; Д.6. Обучение чрез електронни версии на курсове (E-learning) 0,3 к.; Д.7. Подготовка за изпит 1 к.; Д.8. Подготовка за текущо проверяване и оценяване на постиженията 0,3 к.; Д.10. Работа върху курсови задачи 0,7 к.; Д.15. Домашни работи от различен тип 0,3 к.; Д.23. Консултации с преподавател 0,3 к.			
Език, на който се преподава: български и английски			

Приета от КС на профилираща катедра **Компютърни системи и технологии** с Протокол № 10/11.06.2019 г.

Ръководител катедра:
/доц.д-р инж.В. Куценска/

ТЕХНИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ГАБРОВО
ФАКУЛТЕТ „ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И ЕЛЕКТРОНИКА”

Приета с решение на ФС
Протокол № 6/25.06.2019 г.

Утвърдил
Декан:
/проф. д-р инж. З. Ненова/

ХАРАКТЕРИСТИКА
НА ДИСЦИПЛИНАТА „ВЪВЕДЕНИЕ В ПРОГРАМИРАНЕТО”
ЗА СПЕЦИАЛНОСТ „СОФТУЕРНО И КОМПЮТЪРНО ИНЖЕНЕРСТВО”, задочно
обучение

Обучаваща катедра: „ **Компютърни системи и технологии** ”

Образователно-квалиф. степен: Бакалавър	Вид на дисциплината: Задължителна	№ по учебен план: 3	Година: 1
Семестър: I	Брой кредити: 6	Водещ преподавател: доц.д-р инж. Елена Иванова Захариева	
Цел на курса: Усвояване на основни понятия и начални фундаментални знания в областта на софтуерните технологии, придобиване на навици и умения за създаване на програмен код, изучаването на основни алгоритми и структури данни, принципите на структурния подход в програмирането и реализацията им със средствата на конкретен алгоритмичен език от високо ниво (C).			
Необходими условия Лекционна зала, компютър, достъп до интернет, шрайбпроектор, проектор, фолия, филми, компютърна лаборатория, развойни програмни среди.			
Съдържание на курса: Модул I. Основи на информатиката и компютърната техника. Модул II. Основи на език за програмиране C.			
Препоръчителна литература: 1. Захариева-Стоянова Е., Програмиране и използване на компютри – Програмиране на C/C++, пето преработено и допълнено издание, Университетско издателство „В. Априлов”, Габрово, 2017. 2. Йорданов, С., Програмиране и използване на компютри – електронно издание http://dmoodle.tugab.bg/course/view.php?id=33 , Габрово, 2014. 3. Тодорова М., Програмиране на C++, първа и втора част, Сиела, София, 2010 г. 4. Василев А., C в примери и задачи, Асеновци, 2016.			
Методи на преподаване: Лекции, лабораторни упражнения, курсова работа			
Методи на оценяване: Оценка на индивидуалните задачи, оценка на курсова работа, писмен семестриален изпит			
Кредити по видове дейност: Аудиторна заетост: (15 часа л+15 часа лу, общо 30 часа): 1,2 кредита Извънаудиторна заетост: (120 часа): 4,8 кредита Д.3. Задания за извънаудиторно решаване на задачи 0,7 к.; Д.6. Обучение чрез електронни версии на курсове (E-learning) 0,3 к.; Д.7. Подготовка за изпит 1,5 к.; Д.8. Подготовка за текущо проверяване и оценяване на постиженията 0,5 к.; Д.10. Работа върху курсови задачи 0,7 к.; Д.14. Работа в интернет 0,2 к.; Д.15. Домашни работи от различен тип 0,4 к.; Д.23. Консултации с преподавател 0,5 к.			
Език, на който се преподава: български и английски			

Приета от КС на профилираща катедра **Компютърни системи и технологии** с Протокол № 10/11.06.2019 г.

Ръководител катедра:
/доц.д-р инж. В. Кукенска/

ТЕХНИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ГАБРОВО
КАТЕДРА: „КСТ”

ВЪПРОСНИК
По „ВЪВЕДЕНИЕ В ПРОГРАМИРАНЕТО”

за студентите от специалност „СОФТУЕРНО И КОМПЮТЪРНО ИНЖЕНЕРСТВО” - редовна и задочна форма на обучение за образователно-квалификационна степен „бакалавър”

1. Апаратно и програмно осигуряване на компютърните системи.
2. Основни етапи от разработката на програмно осигуряване. Алгоритмизация.
3. Основи на програмен език С.
4. Типове данни. Аритметични типове.
5. Въвеждане и извеждане на данни.
6. Аритметични и логически операции. Реализация на линейни програми
7. Управляващи оператори. Реализация на разклонени алгоритми.
8. Управляващи оператори за реализация цикли в програмите.
9. Структурирани типове данни. Масиви – дефиниране и използване.
10. Символни низове.
11. Указатели. Адресна аритметика.
12. Програмни модули. Функции.
13. Област на действие на променливите. Предаване на параметри чрез указатели.
14. Рекурсивни функции.
15. Динамично разпределение на паметта.

Литература:

А. Основна

1. Захариева-Стойнова Е., Програмиране и използване на компютри – Програмиране на С/С++, пето преработено и допълнено издание, Университетско издателство „В. Априлов”, Габрово, 2017.
2. Йорданов, С., Програмиране и използване на компютри – електронно издание <http://dmoodle.tugab.bg/course/view.php?id=33> , Габрово, 2014.
3. Йорданов, С., Програмиране и използване на компютри - ръководство за лабораторни упражнения, Университетско издателство „В. Априлов”, Габрово, 2009 - електронно издание.
4. Василев А., С в примери и задачи, Асеновци, 2016.
5. Тодорова М., Програмиране на С++, първа и втора част, Сиела, София, 2010 г.
6. Василев А., С в примери и задачи, Асеновци, 2016.
7. Иванова, Р., В. Василева В., Ръководство за упражнения по програмиране и използване на компютри, „Габровопринт”ЕООД, Габрово, 2008.
8. Бьорн Струостроп, Програмният език С++, специално издание, том 1 и 2. ИК "Инфодар", София, 2001.
9. Богданов Д. В. , И. Мустакеров, Език за програмиране С, Техника, София, 1989.
10. Симов Г. С. - Програмиране на С++, СИМ, София, 1993.

Изготвил:

/доц.д-р инж. Е.Захариева /